

Міністерство освіти і науки УКРАЇНИ
Одеський НАЦІОНАЛЬНИЙ економічний університет

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(niðnuc)
“ ” 20 p.

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 242 «Туризм»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Туризм»
(назва освітньої програми)
на тему: «Шляхи підвищення ефективності господарської діяльності у сфері
екологічного туризму»

Виконавець:

студент 48 групи, ФМЕ

Яцухно Марта Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павлоцький Володимир Якович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Яцухно М.В. «Шляхи підвищення ефективності господарської діяльності у сфері екологічного туризму»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальності 242 «туризм»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «туризм»

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти забезпечення ефективності господарської діяльності туристичних підприємств на ринку екологічного туризму. Висвітлено сутність та особливості розвитку екологічного туризму. Проаналізовано перелік об'єктів екологічного туризму на території України. Надано загальну характеристику туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур». Проаналізовано фінансову-господарську діяльність ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур» за 2016-2018 роки.

Запропоновано проектування та впровадження нового туристичного продукту «Асканія-Нова та Бірючий острів», який відповідає критеріям екологічного туризму. Проведено калькуляцію майбутнього туру. Обґрунтовано економічна доцільність впровадження нового туру для туристичного підприємства.

Ключові слова: екологічний туризм, економічна ефективність, ефективність господарської діяльності, SWOT-аналіз, операційна діяльність підприємства, рентабельність, постійні витрати, змінні витрати, точка беззбитковості.

ANNOTATION

Yatsukhno M. «Directions for improving the efficiency of economic activities in the area of eco-tourism»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 «Tourism»

(code and name of the specialty)

for the educational program «Tourism»

(title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The work deals with the theoretical aspects ensuring the efficiency of economic activity of the tourism industry in the market of ecological tourism. The essence and features of development of ecological tourism are highlighted. The list of objects of ecological tourism on the territory of Ukraine is analyzed. The general description of the tourist operator "Vilkovo-Pelican-Tour" is given. The financial-economic activity of tour operator «Vilkovo-Pelican-Tour» for 2016-2018 has been analyzed.

The design and implementation of the new tourist product "Askania-Nova and Biryuschy Island", which meets the criteria of ecological tourism, is proposed. The calculation of the forthcoming tour is carried out. The economic expediency of introducing a new tour for a tourist enterprise is substantiated.

Key words: ecological tourism, economic efficiency, efficiency of economic activity, SWOT-analysis, operating activity of the enterprise, profitability, constant expenses, variable costs, break-even point.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	
1.1. Сутність та особливості розвитку екологічного туризму.....	6
1.2. Об’єкти екологічного туризму на території України.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВИЛКОВЕ-ПЕЛІКАН-ТУР»	
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур».....	23
2.2. Аналіз структури та динаміки доходів від операційної діяльності туроператора «Вилкове-Пелікан-Тур» за 2016-2018 роки.....	31
2.3. Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Вилкове-Пелікан Тур».....	40
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ІЗ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТУРОПЕРАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВИЛКОВЕ-ПЕЛІКАН-ТУР»	
3.1. Проектування екологічного туру до заповідних районів Херсонської області.....	48
3.2. Економічне обґрунтування проектування екологічного туру «Асканія-Нова – Бірючий острів».....	52
ВИСНОВКИ	60
Список використаних джерел	62
Додатки	66

ВСТУП

На сьогодні в Україні спостерігаються тенденції функціонування великої кількості підприємств туристичної сфери, що спричиняє надзвичайно високу конкуренцію на ринку туристичних послуг. Для того аби компанія ефективно функціонувала на туристичному ринку та отримувала високі показники рентабельності, необхідно приділити особливу увагу проблемам ефективності господарської діяльності, завдяки чому можна виявити усі подальші можливості розвитку компанії, і як результат – винайти шляхи підвищення її ефективності.

Актуальність проблематики, якій присвячена кваліфікаційна робота, обумовлена тим, що в сучасних умовах конкурентного середовища, задля ефективного функціонування на туристичному ринку, необхідною умовою є пошук нового асортименту послуг, та впровадження нетипової для компанії лінійки туристичних продуктів.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування можливостей підвищення ефективності діяльності туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур», шляхом проектування нового туру екологічного спрямування.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес підвищення ефективності господарської діяльності туристичного підприємства на ринку екологічного туризму.

Предметом кваліфікаційної роботи є підвищення ефективності господарської діяльності ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур» шляхом проектування нового екологічного туру.

Для досягнення поставленої мети в процесі написання кваліфікаційної роботи необхідно вирішити наступні **завдання**:

- розглянути теоретико-методологічні засади організації екологічного туризму;
- оцінити економічну діяльність ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур»;
- проаналізувати структуру та динаміку доходів від операційної діяльності туроператора «Вилкове-Пелікан-Тур»;
- проаналізувати фінансові результати діяльності туристичного підприємства

«Вилкове-Пелікан-Тур» за 2016-2018 рр.;

- запропонувати можливі напрями підвищення ефективності господарської діяльності туристичного оператора за рахунок впровадження нового екологічного туру «Асканія-Нова та Бірючий острів»;
- обґрунтувати ефективність розробки нового туру.

У процесі вивчення даної теми і підготовки кваліфікаційної роботи були використані нормативно-правові акти України, фінансова і статистична звітність ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур», окремі Інтернет-ресурси, статті з фахових періодичних видань, а також науково-практичні видання та навчальні посібники вітчизняних та зарубіжних авторів: О.Ю.Дмитрука., Г.О. Сорокіної, В.І. Вишневського, О.О. Любіцевої, І.Т. Русєва, І.В. Давиденко, В.Б. Леоненко, М.П. Стеценко, Ю.М. Возного, С.С. Волкова, Т.М. Черевченко, В.Г. Герасименка, С.Г. Нездоймінова, В.І. Гетьмана, М.М. Кукурудзи, Ю.В. Зінько, та інші.

Методами дослідження є сукупність науково-теоретичних положень та спеціальних економічних методів. Для здійснення даного дослідження були використані методи теоретичного узагальнення, системного та статистичного аналізу. Для обробки статистичного аналізу використовувався табличний редактор Excel та програми побудови діаграм.

Практичне значення результатів, що були одержані в ході проведення кваліфікаційної роботи, полягає у можливості впровадження нового туру екологічного спрямування керівництвом туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур» задля підвищення ефективності господарської діяльності.

Тема кваліфікаційної роботи відповідає напрямам наукових досліджень кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу Одеського національного економічного університету.

За попередніми результатами кваліфікаційної роботи підготовлені тези доповіді на наукову студентську конференцію ОНЕУ [1].

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного в роботі аналізу ми з'ясували, що впровадження нового туру екологічного спрямування є додатковим резервом збільшення доходності та прибутковості, і як результат – підвищення ефективності господарської діяльності підприємства. Основні висновки нашого дослідження можна звести до викладеного нижче:

1. Туристичний оператор «Вилкове-Пелікан-Тур» успішно функціонує на ринку туристичних послуг, спеціалізуючись на турах екологічного спрямування, переважно у м. Вилкове. Фінансова звітність підприємства за 2018 рік показує задовільні результати, які значно перевищують показники, що були отримані у попередньому році. У 2017 році туристичне підприємство отримало збиток у розмірі 19,5 тис. грн., а у 2018 році чистий прибуток становив 16,9 тис. грн. Підприємство має можливості збільшити прибутковість за рахунок розширення асортименту туристичних послуг та впровадження нових турів.

2. Компанія спеціалізується переважно на внутрішньому туризмі, та розробляє тури екологічного спрямування дельтою Дунаю та до м. Вилкове. По результатах 2018 року туроператор «Вилкове-Пелікан-Тур» обслуговував 223 туриста (що складає 75,01% із загальної кількості обслуговуваних туристів), які обрали екологічні тури. Проте, варто зазначити, що на сьогоднішній день, у м. Одесі, функціонує кілька відомих туроператорів, спеціалізованих на екологічному туризмі в межах області. Відповідно, має місце висока конкуренція і як результат – зниження чистого прибутку. Для того аби підвищити показники рентабельності, а разом з цим і привабливість пропозиції для нових клієнтів, було вирішено спроектувати новий тур до DESTINATION, на даний час відсутньої в продуктивній лінійці ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур».

3. Нами був розроблений тур екологічного спрямування за маршрутом «Асканія-Нова – Бірючий острів». Для розробленого туристичного продукту нами була розрахована точка беззбитковості, яка склала 27 турів.

4. Спроектований тур, за умови його включення до асортименту туроператора «Вилкове-Пелікан-Тур», підвищить його конкурентоспроможність на ринку внутрішнього туризму. При цьому можливий обсяг додаткового прибутку від реалізації пропонованих послуг складе 38570 грн., а рентабельність діяльності із впровадження туру складе 13,1%, що значно перевищує середній показник підприємства станом на 2018 рік.

5. Отримані дані, підтверджують доцільність впровадження нового екологічного туру «Асканія-Нова та Бірючий острів» до асортименту туристичних продуктів туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Яцухно М.В. Перспективи розвитку екологічного туризму в Україні // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2019 р.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7204/2>
2. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: Сучасні концепції менеджменту і маркетингу. Навчальний посібник. — К., 2004.
3. Бурчаков А.М. Бюджетування на підприємствах харчування: навч.посіб./А.М. Бурчаков — Москва: видавництво Рїс. екон. фкад. 2006.
4. Ефективність господарської діяльності [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://center-yf.ru/data/economy/effektivnost-hozyaystvennoy-deyatelnosti.php>.
5. Інноваційна економіка: матеріали Міжнар. науч. конф./ Калієва О. М., Разумова М. С., Дергунова М. І., Говорова М. С. — Казань: Бук, — 2014 — с. 99-103.
6. Вишневський В.І. Екологічний туризм: навч. посібник / В.І. Вишневський. — К.: Інтерпрес ЛТД, 2015. — 140 с.
7. Давиденко І.В. Туристичні ресурси України для студентів І курсу всіх форм навчання спеціальності «Туризм»: навч.посібник/ І.В.Давиденко.— Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013 р. — 85 с.
8. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. / Передм. В. А. Смолія. — К.: Вища шк., 2002. — 195 с.
9. Русев И. Т. Основы экотуризма : учеб.-практ. пособие / И. Т. Русев. — Одесса : КП ОГТ, 2004. — 294 с.
10. Сорокіна Г. О. Екологічний туризм : навч. посіб. / Г. О. Сорокіна ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т цмені Тараса Шевченка”. — Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. — 206 с.
11. Любіцева О. О. Розвиток екологічного туризму в Україні / О.

О. Любіцева, К. О. Сташук // Економічна та соціальна географія: Наук. зб. / Ред. кол.: С.І. Іщук (відп. ред.) та ін. — К., 2002. — Вип. 53. — с.189.

12. Горішевський П. І., Васильєв В. К., Зінько Ю. Б. / П. І. Горішевський, В. К. Васильєв, Ю. Б. Зінько. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності. — Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. — 148 с.

13. Косолапов А. Б. Теория и практика экологического туризма : учеб. пособие / А. Б. Косолапов. — М. : КНОРУС, 2005. — 240 с.

14. Заповідні території України. Ботанічні сади та дендропарки України / [відп. ред. Т. М. Черевченко, С. С. Волков ; упоряд. В. В. Кваша, О. О. Семенова, Н. В. Чувікіна]. — К. : [б. в.], 2010. -293 с.

15. Закон України «Про природно-заповідний фонд» //Відомості Верховної Ради України — 1992, — №34.

16. Леоненко В.Б., Стеценко М.П., Возний Ю.М. Атлас об'єктів природно-заповідного фонду України. — К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. — 73 с.

17. Кукурудза М. М. Менеджмент національних парків: Навч. пос. Львів, 2003.

18. Зінько Ю.В. Проблеми зрівноваженого туризму у національних парках України / Ю.В. Зінько, В.І. Гетьман // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/zinko5.htm.

19. Гетьман В.І. Сталий розвиток екотуризму на природно-заповідних територіях чорноморського регіону України / В.І. Гетьман, Л.Г. Лук'янова // Екологічний туризм на півдні України: досвід, можливості, перспективи. —2006. — №1. — С.4-9.

20. Герасименко В. Г., Аграрний туризм як вид підприємництва: монографія / В. Г. Герасименко, С. Г. Нездоймінов — Одеса: Пальміра — 2011— 177 с.

21. Закон України «Про туризм» // Відомості Верховної Ради України — 1995, — №31.

22. Дідковська Л.Г. Менеджмент: навч. посіб. / Л.Г. Дідковська, П.Л. Гордієнко. — К.: Алерта, КНТ, 2007. — 516 с.

23. Управління підприємством: організаційно-економічний аспект: монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. В.М. Нижника, канд. екон. наук, доц. М.В. Ніколайчука. – Хмельницький: ХНУ, 2010. – 389 с
24. Парасій-Вергуненко І.В. Аналіз операційної діяльності підприємства: проблеми та перспективи подальших досліджень. // Міжнародний науковий журнал. Випуск 2. 2016. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: // http://sophus.at.ua/IA_2016_2/12_parasij-vergunenko_irina_analiz_operacijnoji_di.pdf
25. Чумаченко, М. Г. Економічний аналіз: навч. посібник / М. А. Болюх [та ін.]; ред. М.Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. – 2.вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 555 с.
26. Звіти за Формою № 1-туризм «Звіт про туристичну діяльність» ТОВ «Вилкове-Пелікан-тур» за 2016-2018 роки.
27. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посібн. / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко – К. : Знання, 2012. – 390 с.
28. Зянько В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / В.В. Зянько, І.Ю. Єпіфанова. – Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 83с.
29. Хумарова Н. І. Екологоорієнтоване стратегічне планування розвитку територій / Н. І. Хумарова. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2011. – 408 с.
30. Ильина Е.В. Туроперейтинг: организация деятельности. Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 256 с.
31. Восколович Н.А. Маркетинг туристичних послуг / Н.А. Восколович. – М. : Економічний факультет МРУ, ТЕИС, 2010. – 167 с.
32. Лень В.С. Управлінський облік. Навчальний посібник. 2-ге вид, К.: Знання, 2006.- 317с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Серія А00	СВІДОЦТВО	№ 280880
ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЕСТРАЦІЮ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ		
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВИЛКОВЕ - ПЕЛІКАН - ТУР"		
Ідентифікаційний код юридичної особи	13899462	
Місцезнаходження юридичної особи	68355, ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ, КІЛІЙСЬКИЙ РАЙОН, М.ВИЛКОВЕ, ВУЛ.БЕЛГОРОДСЬКИЙ КАНАЛ, 56-А	
Місце проведення державної реєстрації	КІЛІЙСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Дата проведення державної реєстрації	Номер запису про заміну свідоцтва	
25.03.2004 р.	1 536 105 0003 000035	
Державний реєстратор		В.П. НОГАЙ

Серія АВ № 566380

ЛІЦЕНЗІЯ

Міністерство культури і туризму України
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ТУРИЗМУ І КУРОРТІВ

Вид господарської діяльності	туроператорська діяльність
Найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВИЛКОВЕ-ПЕЛІКАН-ТУР"
Ідентифікаційний код юридичної особи	13899462
Місцезнаходження юридичної особи	68355, Одеська обл., Кілійський район, м.Вилкове, вул.Белгородський канал, буд.56"А"

Дата прийняття та номер рішення про видачу ліцензії
24.12.2010 №39

Строк дії ліцензії
з 24.12.2010 необмежений

Номер в ліцензійному реєстрі - 1717

Заступник Голови Держтуризмкурортів С.В.Сьомкін

Дата видачі ліцензії 1 / БЕР 2011

Серія АВ	ЛІЦЕНЗІЯ	№ 600404
ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ З БЕЗПЕКИ НА МОРЬСЬКОМУ ТА РІЧКОВОМУ ТРАНСПОРТІ		
Вид господарської діяльності	Надання послуг з перевезення пасажирів маломірними суднами	
Прізвище, ім'я, по-батькові фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності	Жмуд Михайло Єрофійович	
Реєстраційний номер облікової картки платника податків та інших обов'язкових платежів	2179908633	
Місце проживання фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності	68355, Одеська обл., Кілійський район, м. Вилкове, вул. Татарбунарського Повстання, буд. 126 А	
Дата прийняття та номер рішення про видачу ліцензії	14.06.2013 № 257	
Перший заступник Голови	Б. Нікіфоров	
Дата видачі ліцензії	19.06.2013	

Додаток 2
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку
25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

СПРОЩЕНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	ТОВ "Вилкове-Пелікан-Тур"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія		за ЄДРПОУ	2018 30 01
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	5122310300
Вид економічної діяльності		за КОПФГ	120
Середня кількість працівників, осіб	3	за КВЕД	63.30.0
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон 68355 м.Вилкове вул.Б-анал 56-а			

1. Баланс Форма № 1-мс Код за ДКУД 1801006
з 31.12 2018

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010	366,3	366,3
первісна вартість	1011	366,3	366,3
знос	1012	()	()
Інші необоротні активи	1090	9,1	9,1
Усього за розділом I	1095	375,4	375,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Поточна дебіторська заборгованість	1155	0,3	1,2
Гроші та їх еквіваленти	1165	5,9	42,1
Інші оборотні активи	1190	181,4	161,4
Усього за розділом II	1195		
Баланс	1300	563	580,1

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	599,7	599,7
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-36,7	-19,8
Усього за розділом I	1495	563	579,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Інші поточні зобов'язання	1690		0,2
Усього за розділом III	1695		0,2
Баланс	1900	563	580,1

2. Звіт про фінансові результати

за 2018 р.

Форма № 2-мс

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	396,5	167,3
Інші доходи	2160	1,1	1,3
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	397,6	168,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-359,7	(161,3)
Інші витрати	2165	-21	(45,8)
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	-380,7	(107,1)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	16,9	-16,5
Податок на прибуток	2300	()	()
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310		
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	16,9	-16,5

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

(підпис, прізвище)

(підпис, прізвище)